

so izvršili vso svojo šolsko dobo, tedaj tudi ponavljalno šolo in to je s 14. letom. Če kdo izpustnico zgubi in zahteva drugo, se mora ta vselej kolekovati z 1 goldinarskim kolekom, čez pa zapisati „duplicat“. Za nas važnejši ukaz je tudi o podrobnem učnem načrtu v realijah, po katerem se bo treba ravnati začetkom novega šolskega leta. — Iz statističnih podatkov posnamen sledeče: Na vseh slovenskih šolah tega okraja je bilo letos za šolo godnih 6411 otrok, to je 3262 dečkov in 3149 deklic. Obiskovalo je javne ljudske šole 2620 dečkov in 2420 deklic, skupaj 5040 šolarjev; privatne ljudske šole 385 otrok, namreč 150 dečkov in 235 deklic, višje šole je obiskovalo ali pa doma podučevanih bilo 46, in sicer 38 dečkov in 8 deklic. Duševno ali telesno pohabljenih je bilo 52, to je 24 dečkov, in 28 deklic. V 7. in 8. letu za to leto šole oproščenih je bilo 233 dečkov in 188 deklic, skupaj 421 otrok. Tudi zaradi pomanjkanja prostora je bilo 94 otrok brez poduka in sicer 43 dečkov in 51 deklic. Zaradi prevelike oddaljenosti je ostalo brez poduka 123 dečkov in 184 deklic. Zbok zanikarnosti ni pohajalo šolo 63 otrok, namreč 31 dečkov in 32 deklic. — Ako število zadnjih treh vrst neobiskajočih otrok seštejemo, dobimo okroglo število 450, kar je še zmerom veliko posebnost v procentih.

(Dalje prih.)

V. Z.

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. Odbor vdovskega učiteljskega društva je v svoji zadnji seji dne 10. prosinca 1895 sprejel med svoje člane gg.: Avgusta Arzelina, učitelja v Ljubnem, Frančiška Gregorača, učitelja v Metliki in Alojzija Kecelja, učitelja v Ljubljani.

Med drugim je sklenil, da boče v prihodnje strogo postopati po društvenih pravilih glede vplačevanja letnine, pristopnine in glede zaostankov na dolgovi. Kdor ne boče v določenem času zadostil društvenim predpisom, smatral se boče molče izstopivšim in njegova obitelj boče zgubila vse pravice do pokojnine oziroma odgojnine.

Letnino je plačati vselej do konca prosinca, zadnji čas pa do konec mal. travna vsakega leta. Kdor letnine ne zmore naenkrat, sme jo plačevati tudi v obrokih, vendar tako, da je ista vsaj do konca mal. travna popolnoma poravnana. Društveno leto se boče v prihodnje pričevalo z novim letom, a ne več z mesecem kinovcem, kakor je bilo dosedaj običajno.

Tudi glede izplačevanja pokojnin in odgojnin vdovam in sirotam so se določili 4 izplačevalni obroki in sicer tako, da bodo vse vdove in sirote dobivale istočasno pokojnino in odgojmino. Izplačevalo se boče dne 1. prosinca, 1. mal. travna, 1. mal. srpana in 1. vinotoka. Konečno je odbor soglasno sklenil pozvati prihodnji občni zbor, da pristopi vdovsko učiteljsko društvo kot pokrovitelj k učiteljskemu konviktu z deležem 100 gld. ali 200 K.

Tajnik C.

Vestnik.

Najvišje odlikovanje. Cesar je podelil vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju ter predsedniku okrajnega šolskega sveta Ivanu Mahkotu o priliki njegovega umirovljenja red železne krone III. vrste.

Osozne vesti. Gdč. Frančiška Wruss, učiteljica pri D. M. v Polji, je dobila zaradi bolezni dopust; nadomestuje jo vpokojeni učitelj g. Anton Jereb. Gosp. Aleksander Lunaček, nadučitelj na Trebelnem, ima zaradi bolezni daljši dopust; nadomešča ga pomožni učitelj gospod Anton Sinkovec. Imenovani so bili: Pomožni učitelj na jednorazrednici v Gotnici Matija Petschauer učiteljem in voditeljem istotam; učitelj Ivan Perko v Dolah, učiteljem in voditeljem jednorazrednice v Zagradcu; učitelj

teljica Bibijana Bisail v Hrenovica h za tretje učiteljsko mesto v Trnovem pri Il. Bistrici; učiteljica Pavla Götzl v Dolu za tretje učiteljsko mesto v Velikih Laščah. Definitivno imenovani so bili na dosedanjih začasnih službenih mestih: Učitelj Ivan Semrl za drugo učiteljsko mesto v St. Vidu pri Cerknici; učiteljica Berta Terčelj za drugo učiteljsko mesto v Oblokah; učitelj Ferdo Juvanc za peto učiteljsko mesto v Cerknici; učitelj Andrej Cvar za drugo učiteljsko mesto v Loškem Potoku in učitelj Fran Jaklič za drugo učiteljsko mesto v Dobrem Polju.

Ljudski šoli v Polhovem Gradcu in v Kočevski Reki se razširita na dva razreda.

Zavetišče za učiteljske pripravnike namerava ustanoviti č. g. prof. A. Kržič v Ljubljani. Dal mu Bog mnogo dobrotnikov!

Peti „večer“ „Slovenskega učiteljskega društva“ bode dne 6. sušca. Predavala bodeta gg. A. Zumer in E. Gangl.

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani sta plačala letnino po 2 K za tekoče leto gg. Janez Jarm, učitelj v Ambrusu in Andrej Zumer, nadučitelj i. dr. v Ljubljani. — Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani je darovalo 140 K kot čisti prebitek veselice z dne 6. prosinca. Naj bi tudi po deželi sl. okrajna učiteljska društva prirejala tombole in veselice v ta namen. „Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača“.

Hrvatski učitelji imajo za učiteljski konvikt nabranih 2274 gld. 8 kr.

Uredništvo Ljubljanskega Zvona je prevzel g. prof. Viktor Bežek.

Iz Dobrnica. „Učiteljsko društvo za novomeški okraj“ ima dne 25. svečana t. l. ob 10¹/₂ uri predpoludne svoje zborovanje v Novem Mestu. Vspored: I. Društvene zadeve. II. O Jungejevi metodi, predava g. J. Schmorancer. III. Določitev časa in programa k postavljanju dveh nagrobnih spomenikov. IV. Slučajnosti. — Da bi bila udeležba prav mnogoštevilna, in da bi vsaj onih ob železnici službujočih udov nikdo ne manjkalo, iskreno želi odbor.

Šolstvo. V šolskem letu 1893/94. so se v srednjem šolstvu izvršile v Avstriji nastopne spremembe. Dva zavoda, med njimi gimnazija v Kranji, sta se ustanovila na novo; štirje komunalni zavodi so prešli v državno upravo; jeden državni in jeden deželni zavod sta se preosnovala; osem gimnazij, med njimi gimnazija v Pulji, štiri realne gimnazije in pet realk se je pa razširilo.

O starosti sedanjih evropskih vladarjev. Poleg papeža Leva XIII., kteremu je že 84 let, je sedaj v Evropi najstarejši vladar, nadvojvoda Luksenburški, kteri se je porodil 24. julija l. 1817. in kteri je sedaj 76 let star. Leto mlajša sta kralj danski in nadvojvoda Sachsen-Weimar. 74 let stara sta britanska kraljica in nadvojvoda Meklenburg-Strelitz. Tem čez 70 let starim vladarjem jih sledi 11, kteri so čez 60 let stari, potem pridejo 5 čez 50; potem 11, kteri se nahajajo med 40. in 50. letom svojega življenja, 2 med 30. in 40., in dvanajst med 20. in 30. Trije mlajši vladarji so: 17 letni kralj srbski Aleksander, 13 letna nizozemska kraljica in 7¹/₂ letni španski kralj Alfonz XIII. Izmed teh je pričela vladati najprvo britanska kraljica in sicer že 20. junija l. 1837, torej vlada že 56¹/₂ let. Potem pride naš presvetli cesar, kateri vlada že 47 let.

Kaj se da vse narediti iz človeka? Prirodosnanski muzej v Vašingtonu kaže, da so iz človeka 154 funtov težkega napravili in v steklenice spravili sledeče reči: v veliki steklenici je 96 funtov vode, v drugi stekleni pušici je 3 funte kemično čiste beljakovine, nadalje je deset funtov težka ploča lima, v jedni steklenici je 34 in pol funta očiščene tolske in iz kosti so naredili 8 in pol funtov fosfornokislega apna in funt oglenčevu kislega apna. Sladorja, škroba, florkalei in kuhinjske soli dobili so po 1 funt iz mrliča. Druge v tem muzeji so pa razstavljene kemične sestavine, iz katerih je človek.

Pivo je doslej veljalo kot jako zdrava in cenena pijača. A neki zdravnik je dokazal, da tudi pivo v marsičem škoduje, ker ima preveč vode v sebi. To pa prebavljanje spravi v nered in mnogokrat prestrašni pivopivci dobe vodenice, pūtko ali kako drugo enako bolezen, ker se kri preveč zgosti in to slabo vpliva na srce. A tudi ceneno ni pivo tako zelo, kakor se sodi. Kdor kupi za isto svoto kruha, za katero si je hotel omisliti pivo, dobi va-se osemkrat toliko redilnih snovij nego s pivom.

Največja knjiga na svetu. Vlada severoameriških zjedinjenih držav izdaje že 22 let „Zgodovino secijonske vojne“ („The War of Rebellion“). Ta zgodovina ima 120 zvezkov v osmimi in jih je do zdaj izšlo 89. Vsak zvezek je debel 7¹/₂ centimetra, ima 1000 strani ter velja vlado 2000 dolarjev. Celo delo bode imela 120.000 strani in bode veljalo gotovo dva milijona goldinarjev. Tiskalo se bode 11.000 izvodov in velja jeden izvod 3000 gld. Delo je namenjeno arhivom in knjižnicam.

Zahvala. Odbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ je prejel od odbora Slovenskega učiteljskega društva **140 K** kot prebitek veselice, prirejene dne 6. svečana t. l. na korist konvikta. Da se je veselica tako izvrstno obnesla, gré zahvala in zasluga veselničnemu odseku, v katerem so bili gg.: J. Krulec, predsednik; gđ. V. Franko, podpredsednica; E. Gangl, tajnik; M. Josin, blagajnik; gđ. E. Gusl, M. Wessner in g. A. Kleč, odborniki. Pri prodaji tablice za tombolo sta se razven že imenovanih gospic odlikovale tudi gospici Borovskij in Zemmel. Bodi imenom „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ izrečena na tem mestu vsem prisrčna zahvala. Živel veselični odsek! Živele naše marljive kolegince!

Zahvala. Gospod Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem, daroval je za knjižnico tukajšnje šole 1 eksemplar knjige „Krško in Krčani“, za koji dar se imenovanemu gospodu najsrčneje zahvaljuje
šolsko vodstvo v Postojini, dne 31. prosinca 1895.

Janez Thuma.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 80

o. e. sv. Na dvorazrednici v Dolu je drugo učiteljsko mesto z letno plačo IV. vrste in eno sobo kot stanovanje stalno ali začasno popolniti.

Prošnje so do dne 25. svečana t. l. tukaj vložiti.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku dne 1. svečana 1895.

Št. 122

o. š. sv. Na dvorazrednici v Hrenovicah blizu Postojine, je popolniti stalno ali začasno izpraznjeno drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda in s prostim stanovanjem.

Dotične prošnje naj se semkaj predpisanim potom predlože do dne 21. svečana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojini, dne 1. svečana 1895.

Št. 84

o. š. sv. Na jednorazrednici v Dolah se razpisuje v stalno, oziroma začasno nameščenje služba učitelja s prijemki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Obrok za prošnje do 25. svečana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 2. svečana 1895.

Čast. naročnikom „Učiteljskega Tovariša“.

Za naročnike „Uč. Tov.“ sem tudi letos priredil originalne platnice z zlatim tiskom na prednji strani in po hrbtu po načinu, kakor so v navadi platnice pri zakonskih zbirkah. V nadi, da dobim dosti naročnikov, postavil sem ceno samo na **30 kr.** (po pošti 40 kr.) Za obilo naročbo se priporoča

Ivan Bonač, knjigovez

Ljubljana, Šelenburgove ulice števil. 6.

Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

„Učiteljski Tovariš“ izhaja na 1 1/4 polni male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisk R. Milčeve tiskarne v Ljubljani.